

vil kunne give undervisningsmiljøet et løft, hvis eleverne og de studerende bliver inddraget i undervisningsmiljøvurderingen, således at elevernes og de studerendes ønsker og forslag direkte kommer til at indgå i arbejdet for et bedre undervisningsmiljø.

Undervisning i arbejdsmiljøspørgsmål indgår i både grundskolen, ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser, og de nye redskaber til fremme af et godt undervisningsmiljø, som lovforslaget indebærer, vil kunne indgå i en naturlig sammenhæng med denne undervisning. I grundskolen er arbejdsmiljøundervisningen f.eks. integreret i den almindelige undervisning, og arbejdsmiljø indgår som element i flere fag, stærkest i det obligatoriske emne "uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering", hvor arbejdsmiljø er et af de centrale kundskabs- og færdighedsområder.

I relation til grundskolens elever er det derfor et vigtigt budskab, at der med denne lovgivning lægges op til en fortløbende holdningsbearbejdelse, der sigter mod, at eleverne danner deres egen undervisningsmiljøbevidsthed og senere deres arbejdsmiljøbevidsthed. Samtidig støttes den demokratiske bevidsthed.

Derfor skal eleverne bl.a. gennem valget af undervisningsmiljørepræsentanter og udarbejdelse af undervisningsmiljøvurderingen få en forståelse for et godt undervisningsmiljøs betydning for forebyggelse af skader hos børn og unge samtidig med, at børnene og de unge udvikler færdigheder og evne til konstruktivt at indgå i sikkerheds- og sundhedsarbejdet på deres fremtidige arbejdsplads.

De vil således i en tidlig alder få kendskab til de gældende arbejdsmiljøregler med udgangspunkt i de konkrete forhold på deres skole, og det vil kunne medvirke til forståelse for et godt og sikkert miljø, at eleverne selv aktivt medvirker til at forhindre "arbejds-skader" hos sig selv og deres skolekammerater. Erfaringerne fra de kommuner, hvor man har gennemført forsøg med at inddrage skolebørn i sikkerhedsorganisationens virksomhed efter arbejdsmiljøloven, har vist, at det er vigtigt, at eleverne stilles over for nye udfordringer i arbejdet, at de får små og store synlige resultater, og at der ikke går for lang tid mellem idé og handling, dvs. at skolens ledelse tager elevernes forslag til prioriteringer alvorligt og følger op på forslagene.

Det har også stor betydning, hvis skolen bidrager til, at sikkerhedsorganisationens arbejde gøres synligt på skolens opslagstavler, i skolebladet og andre steder, hvor andre dele af skolens liv sættes til debat eller information og gerne på en sådan måde, at arbejdet for

et godt undervisningsmiljø tildeles høj status af ledere, lærere, skolebestyrelse og elevråd mv.

Den enkelte elev og ikke kun den valgte undervisningsmiljørepræsentant kan inddrages på mange måder f.eks. ved undervisningsmiljøvurdering, udarbejdelse af handleplaner til løsning af problemer, informationsmateriale, beretninger i skolebladet, ulykkesregistrering etc.

Som elevens vigtigste udgangspunkt for at lære bør skolen fungere som øvelsesområde i en handlingspræget undervisning, der sigter på at udvikle elevens egen indsats for en sikker, værdig "arbejdsplads" med et godt fysisk miljø og et lige så godt psykisk klima. Det drejer sig om, at eleven udvikler sin egen kompetence. Det er den vigtigste form for forebyggelse - ikke blot med hensyn til skader.

Siden 1. august 1997 har mange elever i folkeskolen via folkeskolelovens § 45, stk. 5, været inddraget i skolens miljøarbejde. Ifølge bestemmelsen skal skolens leder inddrage skolens elever gennem elevrådet, hvor et sådant forefindes, i spørgsmål vedr. elevernes sikkerhed og sundhed. F.eks. har Københavns og Roskilde Kommuner arbejdet meget aktivt med at inddrage folkeskolens elever i sikkerheds- og sundhedsarbejdet på skolerne.

Forslaget vil imidlertid bidrage til yderligere at styrke det sundhedsfremmende arbejde blandt børn og unge, som i disse år udvikles gennem en udvidelse af de traditionelle begreber om sundhedsoplysning som sygdomsorienteret, adfærdspåvirkende og moraliserende hen imod en mere aktivt elevinddragende indsats, der sigter på at opbygge elevernes handlekraft eller handlekompetence. Det betyder, at vægten skal lægges på at se sundhed som noget, der omfatter både livskvalitet og fravær af sygdomme og derfor arbejde med metoder, der inddrager levevilkår, livsstil og livskvalitet.

Lovforslaget er væsentligt mindre vidtgående end de ønsker og krav om lovgivning på området, der har været fremsat i de senere år fra flere sider, f.eks. derved at forslaget ikke indeholder hjemmel til at fastsætte nye standarder og normer for skolers og andre uddannelsessteders fysiske indretning mv. Regeringen finder imidlertid, at de ordninger, der er indeholdt i lovforslaget, vil være egnede til at sikre og udvikle et godt undervisningsmiljø i Danmark. Skulle erfaringerne med loven efter en årrække vise, at denne forventning ikke har holdt stik, kan der på ny blive tale om at overveje, hvilke mere indholdsmæssige ændringer i reguleringen af undervisningsmiljøet der måtte være behov for.